

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری یزد:

نقش پر رنگ معماری در ثبت جهانی بافت تاریخی یزد

پنج اصل معماری
استاد محمد کریم پیرنیا

شیخ بهایی؛
«معمار دل»

برای یک معمار،
فهم زیبایی کافی نیست
باید زیبایی را ایجاد کند

ارزش معماری زمانی روشن تر
می شود که به جایگاه ارزشی آن
در پاسخگویی به نیازهای افراد
جامعه بنگریم

آیین نامه های سراسری
چندان با حال و هوای معماری
یزد سازگار نیست

جامعه حرفه ای معماری یزد
باید آغازگر گفتمان اصالت در
معماری باشد

دید به عبارتی مجموعه های شهرسازی و مدیریت شهری برای تحقق هدف شهر راحت برای مردم باید موضوع معماری را همواره مورد اهتمام داشته باشند چرا که ساخت صرف یک بنا با معماری شاخص ولی بدون توجه به دیگر فضاهای شهری با وجود داشتن اصالت، آنچنان ارزشمند نخواهد بود.

پیوند خوب بین کالبد و اجزای شهر در معماری گذشته

وی با بیان این که در گذشته پیوند خوبی بین اجزا و کالبد شهر برقرار بود، اظهار کرد: متأسفانه راهی که در سال های جدید دنبال شده، فاقد نگاه معماری و شهرسازی بوده و شاید ناشی از نداشتن برنامه ریزی شهری خوب بوده است. وی افزود: نمای کنونی شهر هیچ سختی با معماری سنتی یزد نداشته و حتی معابر و خیابانهای شهر نیز سازگاری تناسبی با معماری شهر ندارد و این بیانگر نبود برنامه ریزی شهری مطلوب و در نتیجه شهرسازی نامناسب است چرا که نگاه غالب در شهرسازی تنها ایجاد معابر عریض بدون توجه به نگاه معماری بوده است.

معماری خشت و گلی بافت تاریخی یزد همواره مایه مباهات و افتخار نه تنها یزدی ها که حتی جهانیان است. همین موضوع باعث شده است که سالیانه گردشگران بسیاری از نقاط مختلف دنیا، برای قدم زدن در کوچه پس کوچه های بافت و استشمام بوی کاهگل به یزد سفر کنند. این معماری، مجموعه ای از خانه های قدیمی، کوچه های باریک با دیوارهای بلند، ساباطها، بادگیرها، آب انبارها و سایر سازه هایی است که در عین زیبایی، بسیاری از نیازهای شهری را نیز تامین می کردند. میراث به جا مانده از گذشتگان نشان می دهد که معماران سنتی اهمیت زیادی برای رفع نیازها و زندگی مسالمت آمیز با اقلیم قائل بودند و امید است که معماران امروزی نیز به این مهم توجه ویژه کنند تا معماری یزد باز هم مایه افتخار باشد. چیزی که معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری یزد نیز عقیده دارد معماری سنتی نقش بسزایی در ثبت جهانی بافت تاریخی یزد داشته و بسیار ارزشمند است.

اهمیت معماری سنتی در ثبت جهانی بافت تاریخی یزد

«محسن صادقیان» ضمن تبریک روز معمار به جامعه مهندسی و معماران کشورمان به ویژه استان یزد، در مورد جایگاه ویژه معماری در شهر کهنی مانند یزد اظهار کرد: اگر به گذشته شهر یزد توجه کنیم، اهمیت این نوع معماری را می توان در ثبت جهانی بافت تاریخی این شهر مشاهده کرد که حاصل نگاه و ذکاوت خاص و ویژه گذشتگان ما به این حوزه بوده است. وی در این رابطه خاطرنشان کرد: فضای معماری و بناهای تاریخی استان در کنار سازه های خشتی و مصالح بکار گرفته که بیانگر تاریخ، قدمت و تمدن شهر و استان یزد و حتی کشور است، یکی از دلایل اهمیت این حوزه است.

اهمیت معماری در کنار شهرسازی

صادقیان تأکید کرد: البته اهمیت معماری را باید در کنار اهمیت شهرسازی

لزوم ساخت شهری راحت و زیبا برای شهروندان

معاون عمرانی استاندار یزد یکی از دغدغه های امروز مسئولان و حتی بسیاری از مردم شهر یزد را داشتن شهری خواند که در کنار فضاهای راحت، مردمان و ساکنان آن نیز احساس زیبایی، راحتی و امنیت کنند که معماران می توانند بسیار در این زمینه کمک کنند. صادقیان در ادامه راجع به نقش این نوع معماری در آینده شهرسازی عنوان کرد: متأسفانه ساخت و سازهای کنونی شهر فاقد مبنایی در معماری است و عمده معماری در تک بناها محدود و خلاصه شده است ولی نگاه معماری و شهرسازی را در کل شهر نداریم و این مشکل نیز محدود به تنها شهر یزد نیست بلکه کل کشور را در بر گرفته است.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت مدیر مسئول

جایگاه ارزشمند مهندسان معمار در شکل گیری آینده شهر

شهروندان برای اعتماد به دانش و تخصص مهندسان معمار هم از اهمیت بسزایی برخوردار است و حاصل این تلاش و اعتماد شهری خواهد بود که در کنار زیبایی، راحتی و آسایش را نیز برای شهروندان به ارمغان خواهد آورد. شهر یزد می تواند آینده معماری زیبایی را در انتظار داشته باشد به این امید که از توان مهندسان متخصص معماری که تعداد آنها در استان کم نیست، بهره گرفته شود و مردم نیز به این باور برسند که کار را باید به کاردان سپرد. در اهمیت جایگاه معماری می تواند به این مثل قدیمی اشاره کرد که

خشت اول گر نهد معمار کج تا ثریا می رود دیوار کج

معماری هر شهر هنر دست معمارانی است که با تلاش و کوشش و با جلب اعتماد شهروندان نسبت به ساخت و سازهای زیبا و مقاوم اقدام می کنند. این هدف زمانی محقق می شود که این تعامل برقرار شود تا آینده معماری شهر، آینده قابل افتخاری باشد. یکی از ارزش هایی که امروز در شهر یزد باعث افتخار است، معماری سنتی این شهر است که همخوان با اقلیم و با مصالح بومی شکل گرفته است و این شیوه معماری می تواند همچنان ادامه یابد و در کنار استفاده از تجربیات معماران سنتی، از دانش فنی معماران امروزی نیز بهره گرفت و فرصت را برای ساختن شهری بهتر و زیباتر فراهم کرد. در کنار تلاش معماران، همراهی

سهوم اردیبهشت، روز معمار؛ روز زرین نكوداشت مردمی ترین هنر این سرزمین کهن را به معماران که برای هزاران سال در اقلیم های گوناگون این دیار، هنر را به شگرف ترین گونه ممکن با تمدن و فرهنگ آمیخته و می آمیزند، تبریک می گوئیم.

روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد

پنج اصل معماری استاد محمد کریم پیرنیا

که نشسته و ایستاده به آسانی در دسترس باشد و از طرفی تالار که مخصوص مهمان است به اندازه‌های پهناور بوده که شایسته پذیرایی باشد.

خودبسندگی

معماران ایرانی تلاش می‌کردند ساخت مایه‌مورد نیاز خود را از نزدیک ترین جاها به دست می‌آوردند و چنان ساختمان می‌کردند که نیازمند به ساختمایه‌های دیگر نباشد و «خودبسند» باشند. بدین گونه کار ساخت با شتاب بیشتری انجام می‌شده و ساختمان با طبیعت پیرامون خود «سازوارتر» در می‌آمده است و هنگام نوسازی آن نیز همیشه ساختمایه آن در دسترس بوده است. معماران ایرانی بر این باور بودند که ساختمایه باید «بوم آورد» یا «ایدی» (اینجایی) باشد. به گفته دیگر فرآورده (محصول) همان جایی باشد که ساختمان ساخته می‌شود و تا آنجا که شدنی است از امکانات محلی بهره‌گیری شود.

برای نمونه در ساخت تخت جمشید بهترین را از یک کان (معمدن) در نزدیکی دشت مرغاب به دست می‌آوردند و با اراجه‌های چوبی به پارسه می‌رساندند. این سنگ را بیشتر برای روکش دیوارهای ستبرخشی به کار می‌بردند. فرآوردن خشت نیز کاری بسیار ساده بوده است.

باز برای نمونه، در محله‌شهرستان یزد، زمین تا ژرفای دو متری از جنس خاک رُس و پایین‌تر از آن، جنسی به نام چلو یا کرشک است که لایه‌های بسیار سخت است. معماران خاک رُس را برداشته و روی لایه سخت، با همان خاک ساختمان می‌ساختند.

بدین گونه شاید بتوان انگیزه‌بنیادی بهره‌گیری از تاق و گنبد در معماری ایران را باور به «خودبسندگی» در ساختمان سازی دانست.

نیارش

واژه «نیارش» در معماری گذشته ایران بسیار به کار می‌رفته است. نیارش به دانش ایستایی، فن ساختمان و ساختمایه (مصالح) شناسی گفته می‌شده است. معماران گذشته به نیارش ساختمان بسیار توجه می‌کردند و آنرا از زیبایی جدا نمی‌دانستند. «پیمون»، اندازه‌های خردو یکسانی بود که در هر جا در خور نیازی که بدان بود به کار گرفته می‌شد. پیروی از پیمون هرگونه نگرانی معمار را درباره ناستواری یا نازیبایی ساختمان از میان می‌برده، چنانکه یک گلکار نه چندان چیره‌دست در روستایی دور افتاده می‌توانست با به کار بردن آن، پوشش گنبدی را به همان گونه انجام دهد که معمار کار آزموده.

منابع:

اصول معماری ایرانی / محمد حسن پیرنیا
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

درونی، به وجود آورنده اساس فضا است.

پرهیز از بیهودگی ویرایش

در معماری ایران تلاش می‌شده کار بیهوده در ساختمان سازی نکنند و از اسراف پرهیز می‌کردند. این اصل هم پیش از اسلام و هم پس از آن مراعات می‌شده است. در قرآن آمده «مومنان، آنانکه از بیهودگی روی گردانند».

در زیگورات چغازنبیل از ۱۲۵۰ پیش از میلاد، می‌توان کاربرد کاشی را دید. در این ساختمان، ازاره دیوارها را با کاشی آبی آموذ کرده‌اند. چون هنگام رفت و آمد مردم، برخورد به پای دیوار بیشتر بوده است، و چون خشت در برابر باران آسیب می‌دیده، نمای ساختمان را با آجر پوشانده‌اند. همچنین از کاشی در آموذ گنبدها بهره‌گیری می‌کردند و آنرا پر از نقش و نگار می‌کردند. این تکه‌های رنگی کاشی، آسانتر تعمیر و بازسازی می‌شدند. کاشی عمر زیادی ندارد و پس از زمانی از جا کنده شده و فرو می‌ریزد، به ویژه در جاهایی که برف و یخ هم باشد. اگر رویه‌های یک‌رنگ باشد، بازسازی بخش کنده شده دشوار می‌شود و کار دو رنگ در می‌آید؛ ولی هنگامی که تکه‌تکه و چند رنگ باشد کار آسانتر است.

مردم‌واری (محوری)

مردم محوری به معنای رعایت تناسب میان اندام‌های ساختمانی با اندام‌های انسان و توجه به نیازهای او در کار ساختمان سازی است. در ایران هم مثل مکان‌های دیگر، معماری هنری وابسته به زندگی است. پهنای اتاق خواب به اندازه یک بستر است و افزاز طاقچه به اندازه‌های است

معماری ایران دارای ویژگی‌هایی است که در مقایسه با معماری کشورهای دیگر جهان از ارزشی بخصوص برخوردار است: ویژگی‌هایی چون طراحی مناسب، محاسبات دقیق، فرم درست پوشش، رعایت مسائل فنی و علمی در ساختمان، ایوانهای رفیع، ستونهای بلند و بالاخره تزئینات گوناگون که هر یک در عین سادگی معرف شکوه معماری ایران است. به طور کلی می‌توان معماری ایرانی را در این ۵ اصل مشاهده کرد. معماری ایران دارای ویژگی‌هایی است که در مقایسه با معماری کشورهای دیگر جهان از ارزشی بخصوص برخوردار است: ویژگی‌هایی چون طراحی مناسب، محاسبات دقیق، فرم درست پوشش، رعایت مسائل فنی و علمی در ساختمان، ایوانهای رفیع، ستونهای بلند و بالاخره تزئینات گوناگون که هر یک در عین سادگی معرف شکوه معماری ایران است. به طور کلی می‌توان معماری ایرانی را در این ۵ اصل یاد شده توسط محمد کریم پیرنیا مشاهده کرد.

درونگرایی ویرایش

یکی از باورهای مردم ایران زندگی شخصی و حرمت آن بوده که این امر به گونه‌های معماری ایران را درون‌گرا ساخته است. معماران ایرانی با سامان دهی اندام‌های ساختمان در گرداگرد یک یا چند میان سرا، ساختمان را از جهان بیرون جدا می‌کردند و تنها یک هشتی این دو را به هم پیوند می‌داد. معماران ایرانی با ساماندهی اندامهای ساختمان در گرداگرد یک یا چند میانسرا، ساختمان را از جهان بیرون جدا می‌کردند و تنها یک هشتی این دو را به هم پیوند می‌داد. خانه‌های درونگرا در اقلیم گرم و خشک، همچون بهشتی در دل کویر هستند، فضای درونگرا مانند آغوش گرم بسته است و از هر سو رو به درون دارد.

بخش بیرونی، آذین‌های بیشتری نسبت به اندرونی داشت. معماران حتی در ساختمان‌های برونگرا مانند کوشک میان باغ‌ها، نیز درونگرایی را پاس می‌داشتند. کوشک‌ها ساختمانهایی برونگرا بودند که گرداگرد آنها باز بود و از هر سو به بیرون باز می‌شدند. بیشتر خانه‌های غربی یا شرق آسیا چنین هستند...

ویژگی معماری غیرقابل انکار آثار و ابنیه‌های مانند خانه، مسجد، مدرسه، کاروانسرا، حمام و غیره مربوط به خصوصیت درون‌گرایانه آن است که ریشه‌های عمیق در مبانی و اصول اجتماعی-فلسفی این سرزمین دارد. درون‌گرایی در جستجوی حفظ حریم محیطی است که در آن شرایط کالبدی با پشتوانه تفکر، تعمق و عبادت به منظور رسیدن به اصل خویش و یافتن طمانینه خاطر و آرامش اصیل در درون، به نظمی موزون و متعالی رسیده است. به طور اعم و بر اساس تفکر شرقی و در سرزمینهای اسلامی؛ جوهر فضا در باطن است و حیاط

شیخ بهایی؛ «معمار دل»

سوم اردیبهشت ماه به مناسبت سالروز تولد شیخ بهایی، «روز معمار» نامگذاری شده است. یکی از مهم ترین ویژگی‌های تاریخ بشریت، ظهور شخصیت‌هایی است که در گذشت قرون و اعصار، گرد کهنگی بر چهره نام آورشان نمی‌نشیند و تازه شدن نسل‌ها آنان را در حافظه تاریخ کمرنگ نمی‌کند.

گویی خاک تیره که هر جنبنده ای را در خود می‌کشد و به فراموشی می‌برد با برخی انسان‌ها مرام دیگری دارد. بزرگانی که هر چه بر عمر مقبره‌هایشان افزوده می‌گردد قدر و منزلتشان نزد دانایان و اندیشمندان بیشتر و بیشتر می‌شود، نور وجودشان درخشان تر می‌گردد و عطر

نفس‌های آسمانی شان در فضای اندیشه‌های ناب بیش از پیش می‌پیچد. این نمودی از جاودانگی انسان است آنگاه که به ندای پروردگار خود لبیک می‌گوید. شیخ بهایی یکی از این شخصیت‌های ممتاز و بارز است که در مکتب تشیع بالید. او از علمای بزرگ شیعه در قرن دهم و یازدهم بود که مرزهای علوم زمان خویش را درنوردید و در عمل نیز قله‌های اخلاق و انسانیت را فتح کرد.

سوم اردیبهشت سالروز تولد این عالم بزرگ است که به پاس خدمات ارزنده ایشان به جهان تشیع، روز بزرگداشت شیخ بهایی و روز معماری نامیده شده است.

نقش پررنگ معماری در ثبت جهانی بافت تاریخی یزد

شهرسازی دیده‌ایم و لی در عمل این مهم نمودی نداشته به عبارتی شهرسازان و معماران هر کدام به راه خود رفته‌اند.

ضرورت تقویت ارتباط مردم و معماران

معاون عمرانی استانداری یزد در مورد ارتباط مردم و معماران و اعتماد مردم به این حوزه نیز اظهار کرد: مردم از گذشته‌های دور برای واژه معمار و افرادی با این عنوان، احترام خاصی قائل بوده‌اند ولی در شرایط کنونی نه تنها در حوزه معماری بلکه به طور کلی در حوزه مهندسی به دلیل عملکرد نامناسب گذشته، اعتماد خوبی در مردم وجود ندارد و مردم هزینه کردن در این حوزه را بی‌فایده تصور می‌کنند.

صادقیان گفت: مهندسان برای تقویت اعتماد به این حوزه باید تلاش بیشتری کنند تا این اعتماد را مجدداً در افکار عمومی احیا و زنده کنند که البته در همین راستا نیز از برنامه‌های در دستور نظام مهندسی ساختمان استان در سال جاری، ساماندهی دفاتر طراحی و نظارت است که از نتایج آن می‌تواند تقویت اعتماد عمومی باشد.

در کنار آنها نگاه اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی به ساخت بنا داشت و در طرح بازآفرینی شهری نیز تلاش می‌شود تا محلات به مکان‌هایی برای آرامش و آسایش مردم تبدیل شود و علاوه بر توجه به زیرسازی محلات، با پرداختن به نگاه روئینایی به محلات و ایجاد فضاهای رفاهی و فرهنگی این آرامش برای ساکنان مهیا شود.

صادقیان در بخش دیگری از سخنانش با بیان این که یکی از معضلات استان به ویژه در دستگاه‌های اجرایی که متولی و تصمیم‌گیرنده در موضوعات شهری هستند، کمبود نیروی‌های فنی توانمند است، تصریح کرد: هرچند معماران خوبی در حوزه‌های طراحی، پیمانکاران، مشاوره و بخش خصوصی داریم ولی این نیاز احساس می‌شود که باید افراد توانمندتر و کارآمدتری را در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در دستگاه‌هایی مانند شهرداری، راه و شهرسازی و استانداری داشته باشیم.

فاصله بین معماران و شهرسازان

وی افزود: متأسفانه با وجود این که همیشه معماری را در کنار

ادامه از صفحه اول

توسعه نامناسب و به دور از معماری

وی بیان کرد: در برهه ای از زمان با وجود برخورداری از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های خوب در این حوزه، با نگاه این که بناهای تاریخی نشانه فقر و عقب ماندگی هستند و به بهانه مدرنیته شدن، آنها تخریب و اقدام به ساخت بناهای جدید شد و برخی از شهرها نیز با این تفکر نادرست توسعه پیدا کردند.

معاون عمرانی استاندار افزود: البته گسترش شدید شهرها به دلیل مهاجرت‌ها و بروز حاشیه نشینی نیز فرصت تفکر در این رابطه را از مسئولان شهری گرفت و به نوعی بر توسعه نامناسب و به دور از معماری شهرها موثر بوده و باعث شده‌اند آنطور که باید به این موضوع توجه می‌شده، نشود.

فرصت بازآفرینی شهری برای اهتمام به معماری

وی طرح بازآفرینی شهری را فرصتی مغتنم برای اهتمام به معماری دانست و گفت: معماری تنها نگاه تک بعدی به بناها نیست بلکه باید

شیدا چنگیزی، عضو هیات مدیره سازمان:

برای یک معمار، فهم زیبایی کافی نیست باید زیبایی را ایجاد کند

آینده ساخت و سازها و بناهایی که امروز ساخته می‌شود آن چیزی است که بستر و سیمای شهری را شکل می‌دهد. جایگاه و ارزش معماری آن زمان روشن تر خواهد شد که علاوه بر نقش آن در ایجاد کالبد شهری، به جایگاه ارزشی آن در پاسخگویی به نیازهای افراد جامعه بنگریم. از همین رو معماری را هنر محصور کردن فضا جهت استفاده بشر تعریف می‌کنند. در ادامه با "شیدا چنگیزی" عضو هیات مدیره سازمان و از بانوان پیشکسوت عرصه معماری گفتگو کردیم تا از فضای معماری و نقش معمار برایمان بگویند.

نقش و جایگاه مهندسان معمار عضو سازمان از نظر شما چیست؟

اگر اجازه دهید بهتر است در ابتدا تعریف مشخصی از واژه‌های مربوط به سوال شما داشته باشیم: "سازمان" به مجموعه‌ی هدفمندی گفته می‌شود که پیرو یک نظام (سیستم) است و دارای مرزها و حدودی است که آن را از محیط خود جدا می‌سازد. به عبارتی سازمان، یک نهاد مستقل است که مأموریت خاصی دارد و دارای ساختار، اهداف و مرز مشخصی است.

واژه "نظام" به معنای روش، سامان، نظم به کار رفته است و یکی از زیباترین معانی آن در پارسی "آراستن" است. "مهندس" (که برگرفته از کلمه هندسه به معنای اندازه در فارسی است) به معنای اندازه گیرنده تعریف شده است. کسی که در علم هندسه و اشکال عالم باشد. کسی که تلاش می‌کند یک ساختار عملیاتی و عملی از مفهومی را با استفاده از قوانین طبیعت و فیزیکی ایجاد کند. مهندسان از فناوری، ریاضیات، و دانش برای حل مسائل کاربردی استفاده می‌کنند.

و اما "معمار":

در گذشته به جای کلمه معمار، از واژه "مهراز" استفاده می‌کردند. معمار فردی است که تفکرات ناب و خلاقانه خود را بر اساس تعاریف مختلف با توجه به فرهنگ، اقلیم، دید و منظر مناسب، کاربری فضا و فاکتورهای مهم دیگری اتود می‌زند. در واقع معمار، مانند همه افراد دیگر، تخیلاتی دارد ولی با این تفاوت که می‌تواند تخیلات خود را به منصف ظهور برساند. معماران نیز در قدرت تخیل و همچنین توانایی آنان برای تحقق بخشیدن به آن است. معماری تخصصی است که با تکیه بر مضامین علمی و حرکت در مسیر خلاقیت هنری سعی در بهبود شرایط زندگی برای احاد جامعه دارد و در واقع یک معمار، باید در تمامی زمینه‌های علمی و هنری خبره باشد تا بتواند اثری در خور توجه از خود به جا بگذارد. معماری یکی از هفت هنر اصلی است؛ معمار هنرمند است و آثار او در زمره آثار هنری بررسی می‌شود. او باید دارای قدرت تجسم بالا، ذوق هنری و خلاقیت باشد و عناصر زیبایی شناختی بصری را بشناسد.

تفاوت معماری و مهندسی چیست؟

همان‌گونه که معماری رابطه‌ای مشخص با هنرهای زیبا دارد، رابطه‌ی مشخصی هم با مهندسی دارد. معمار می‌تواند نقش یک مهندس را بازی کند اما نباید فراموش شود که هر یک از این دو حرفه، تعریف مشخصی دارند. پیش‌تر ساختمان‌های تاریخی که مورد تحسین واقع شده‌اند، به دست اشخاصی ساخته شده‌اند که هم معمار و هم مهندس بوده‌اند. هر بنا نیاز به پیش‌بینی‌های تکنیکی دارد که کار مهندس است. در حالی که معمار علاوه بر دیدن این نیازها، باید فراتر رود و معنا، حس یا ایده‌ای را منتقل کند. این اهداف و سیاست‌ها توسط فرهنگ یا حتی خود شخص سازنده تعریف می‌شود و در حوزه‌ی کاری معمار (و نه مهندس) قرار دارد.

تعریف شما از معماری چیست؟

ما به تعریف اجمالی از معماری نیاز داریم که من در پاسخ به این سوال از درس‌های استاد فرزانه ام جناب آقای دکترهادی ندیمی کمک می‌گیرم:

معماری، فعلی است که مقصدش ایجاد است؛ ساختن یا تغییر دادن. معماری فعلی است که در طبیعت ظهور بیرونی پیدا می‌کند. ریشه واژه معماری (عَمَرَ) است که با واژه آبادانی در فرهنگ ما به معنی "حیات‌بخشی" و "استمرار حیات" مترادف است. در این جا این سوال مطرح می‌شود که آیا هر نوع آبادانی معماری است؟ به مجاز بله. ولی اگر آبادانی ذهن به آبادانی بیرون بدل نشود، فعل معماری انجام نشده است.

"...معمار حرم باز به تعمیر جهان خیز"

گاهی ساختن امری است که بر اساس انتخاب نیست. برای مثال زنبور عسل نیز از اول خلقت تا کنون به ساختن پرداخته است؛ کندویی شش ضلعی که هیچ تغییری در آن حاصل نشده است؛ زیرا فعل او غریزی است ولی فعل انسان همراه با تجربه‌ی آگاهانه است و این مساله بین فعل انسان و فعل زنبور عسل تفاوت ایجاد می‌کند.

"بنابراین معماری فعلی است (از افعال انسانی) بایسته (دارای شان، شایستگی) که در عالم محسوس متولد می‌شود."

منظور از فعل بایسته چیست؟

در ادامه درس‌های آقای دکتر ندیمی باید گفت، این که بایستگی چیست به نگاه شما به عالم برمی‌گردد. در دستگاه من ممکن است چیزی بایسته باشد که در دستگاه شما نیست. این پاسخ‌ها دقیقاً به "جهان بینی" برمی‌گردد. اینجاست که معماری به جهان بینی پیوند می‌خورد و آن معرفتی به فعل معماری شما کمک می‌کند که برای شما هضم می‌شود و ملکه ذهن شما شود. همان‌گونه که تا غذایی هضم نشود، به رشد شما کمک نخواهد کرد.

سطح فعلی با سطح فاعلی مناسب دارد و به همین دلیل است که خیلی از مفاهیمی که در معماری می‌شناسیم، مفاهیم، ارزش‌ها و واژه‌هایی هستند که به خود انسان تلقی می‌شوند؛ مانند فضای مفرح، فضای غمگین. این واژه‌ها هم در معماری و هم برای انسان به کار برده می‌شوند.

معماری کردن هم همین‌گونه است صفاتی که شما در فضا می‌بینید صفات وجودی سازنده است؛ اگر فضا قوام دارد، اگر بهجت در فضا است، همان‌ها در وجود سازنده نیز وجود دارند. این صفات وجودی موقعی به دست می‌آیند که دانستی‌ها حذف شود و تبدیل به ملکه‌ی ذهن ما شود. اگر امروز در طرحی موجود است و فردا نیست، ملکه ذهن ما نشده است. ما دانسته‌هایمان را به حساب فهم‌مان می‌گذاریم اما اینطور نیست.

" برای یک معمار، فهم زیبایی کافی نیست باید زیبایی را ایجاد کند."

در پایان و برای جمع بندی، در پاسخ به سوال اول شما باید گفت، معمار کسی است که بر اساس جهان بینی، دانش و هنر مهندسی خویش، طراحی و معماری ساختمان‌ها را انجام می‌دهد. طراح، اوست و ارتباط مستقیم با فعالیت دیگر مهندسان عمران، تأسیسات الکتریکی و تأسیسات مکانیکی دارد. در واقع معمار ناظر نهایی و هماهنگ‌کننده کلیه نقشه‌های یک بنا شامل نقشه‌های طراحی معماری و نقشه‌های محاسبات سازه‌ای و تأسیساتی است.

سید منصور علاقه بند، عضو هیات مدیره سازمان:

ارزش معماری زمانی روشن تر می‌شود که به جایگاه ارزشی آن در پاسخگویی به نیازهای افراد جامعه بنگریم

شهر محمل روایت، روال‌ها و نظام‌ها و ارزش‌های اجتماعی است. معماری با دمیدن روح کارایی، زیبایی و پایایی به کالبد شهر در یک ترکیب کلی، کیفیت زندگی در شهر را در ابعاد گوناگون ارتقا می‌بخشد.

در این رابطه با "سید منصور علاقه بند" که بیش از ۲۰ سال سابقه فعالیت در عرصه مهندسی معماری دارد همراه شدیم تا در گفتگویی وضعیت معماری امروز، جایگاه معماران و راهکارهای رسیدن به معماری مطلوب را جویا شویم.

مهمترین مسائل و چالش‌های موجود در معماری استان را چه می‌دانید؟

مسائل مهم معماری امروزمان را در پنج موضوع زیر خلاصه می‌کنم. عدم توافق در ملاک‌ها و معیارهای معماری درست، نقص در شاکله نهادهای خدمات مهندسی و فرآیندهای آن در ارتباط با معماری، فرهنگ عمومی در موضوع معماری، آموزش معماری و در نهایت گسست زمینه‌ای در جریان معماری.

سعی می‌کنم به طور خلاصه موارد بالا را بیشتر توضیح دهم. معماری از هم نهشتی لایه‌های گوناگون از ماده تا معنا و از فن و تکنولوژی تا مباحث هنر و علوم انسانی را شامل می‌شود. تنظیم فرهنگ عمومی، آموزش معماری و نهاد سازی خدمات مهندسی با ذات و ماهیت معماری امری مشکل است که تا کنون به درستی صورت نگرفته‌اند. شرط لازم تشکیل هر جامعه و اجتماعی وفاق است و عدم وفاق و توافق در هر بعدی از ابعاد جامعه نقضی در ذات آن اجتماع محسوب می‌شود.

شاید نتوان معماران و صاحب نظران و عامه مردم را در ملاک‌ها و معیارهای معماری خوب هم نظر کرد ولی برای داشتن یک اجتماع منسجم و بنا بر آن شهر متناسب، چاره ای جز توافق بر ملاک‌ها و معیارها نیست که رسیدن به آن نیازمند راهکار و فرایندی حرفه‌ای است. در همین مورد جای خالی آموزش کاربردی درست و معطوف به هدف نیز دیده می‌شود.

این‌که رابطه بین اهل حرفه با مردم در معماری چیست و اینکه رابطه بین تخصص‌های مرتبط چیست؟ این که چگونه می‌توان بر معیارهای مشترک توافق کرده و آن را ملاک ارزیابی و خلق اثر قرارداد؟ همگی از نتایج نهاد سازی در این زمینه از نهادهای صنفی گرفته تا نهادهای خدمات مهندسی در بخش خصوصی می‌تواند باشد.

از مهم‌ترین این ملاک‌ها پیوند معماری با زمینه و محیط طبیعی، اجتماعی-فرهنگی، یافت شهری و بستر بنا و نهایتاً زمینه تاریخی است که امروز معماری ما به شدت از گسست زمینه‌ای رنج می‌برد.

شاید یکی از مهم‌ترین کارهایی که باید صورت گیرد تشکیل یک مرکز رشد خدمات مهندسی برای حمایت و هدایت متخصصین و تازه واردان رشته‌های مرتبط برای تشکیل دفاتر و سازمان‌های خدمات مهندسی باشد.

سازمان نظام مهندسی در این بین چه نقشی دارد و چه اقداماتی داشته است؟

در یکی دو سال اخیر، به خصوص در ارتباط با شهرداری به عنوان متولی بافت و ساخت در شهر مذاکرات و همکاری‌های خوبی برای اصلاح فرایندها و ارتقای کیفیت صورت گرفته است. از جمله کمیته‌های مشترکی که برای بهبود فرایندها تشکیل شد.

همچنین توجه به موضوع سیما و منظر شهری که برای اولین بار در تهیه نقشه‌ها بین شهرداری و نظام مهندسی مطرح گردید.

همچنین توجه به مستند سازی و جریان سازی در معماری باز برای اولین بار به صورت برگزاری نشست‌ها و انتشار مجله در خصوص معماری معاصر یزد شروع خوبی برای این موضوع است.

به مهندسان تازه کار چه توصیه‌ای دارید؟

برای رسیدن به یک معماری شهری منسجم‌تر، تجربه کشورهای پیشرفته که هم آهنگ با روال‌های تاریخی خود ما نیز هست می‌تواند مفید باشد.

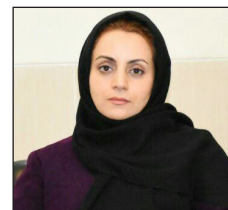
در آن کشورها دستورالعمل‌ها و کدهای زیادی تعریف می‌شود که عمده فعالیت مهندسان طراح، اجرایی کردن آن دستورالعمل‌ها و الگوها در طراحی ساختمان‌های مسکونی و تجاری است و به همین دلیل بافت شهری هماهنگ و منسجم‌تری دارند. ولی در فضای حرفه‌ای ما تاکید بیش از حد بر موضوع خلاقیت بی‌قید و بند و بدون الگو آشفستگی ایجاد کرده است.

توصیه من این است که به ویژه مهندسان تازه کار ضمن تلاش در ارتقاء آموزش خود بر الگوها و کدها و دستورالعمل‌های موجود اشراف پیدا کرده و آن‌ها را به کار گیرند.

یادداشت الهام اسماعیلی " بانوی معمار و رئیس کمیسیون تخصصی معماری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد

جامعه حرفه ای معماری یزد باید آغازگر گفتمان اصالت در معماری باشد

«حتما این روزها خانه برای همه ما مفهوم متفاوتی پیدا کرده و شاید به درک مفهوم واقعی خانه نزدیک تر شده باشیم. خانه‌ها امروز کارکرد واقعی خود یعنی مکانی برای سکونت و مامن امنی برای در امان بودن هستند. امروز بیش از هر زمان دیگری معماری و فضای که توسط معماری و به نام خانه ساخته شده در زندگی مردم جامعه تاثیرگذار است. امروز زمانی ست که بزک و دوزک‌ها ارزش خود را از دست داده و آن چه بتواند نیازهای واقعی، اساسی و حیاتی ما را بهتر تامین کند ارزشمند است و این یعنی یک گام نزدیک شدن به اصالت‌ها.» این‌ها بخشی از یادداشت یکی از پیشکسوتان عرصه معماری است که به اهمیت موضوع اصالت در معماری به خصوص در شرایط کنونی جامعه که با پاندمی ویروس COVID-19 دست و پنجه نرم می‌کند، پرداخته است.

در ادامه یادداشتی از "الهام اسماعیلی" بانوی معمار و رئیس کمیسیون تخصصی معماری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد را که به مناسبت روز معمار تهیه شده، با هم می‌خوانیم.

در ابتدا روز معمار را که مصادف است با روز تولد دانشمند بزرگ شیخ بهایی، به همه معماران به ویژه اعضای محترم معمار عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد تبریک می‌گویم. لازم به ذکر است، کمیسیون معماری قصد داشت به مناسبت این روز نشست با اعضای معمار سازمان ترتیب دهد که به دلیل شیوع بیماری کرونا امکان برگزاری فراهم نشد. برنامه داریم به زودی کانال‌های ارتباط کمیسیون معماری با اعضا را در سایت سازمان فراهم نموده و از تعامل با اعضای محترم بهره مند گردیم. این روزها صحبت کردن و اظهار نظر در هر حوزه ای همراه باهاله ای از کم و بیش تردید و ابهام است. پاندمی ویروس COVID-19 معادله‌های نوشته و نانوشته زندگی انسان‌ها بر روی کره زمین را به چالش کشیده و بحث پیش بینی آینده جهان پسا کرونا بحث داغ دنیای امروز است. شیوع بیماری در این سطح همه ما را با واقعیت‌های زندگی بر روی زمین به صورت جدی مواجه ساخته است، واقعیت‌هایی که البته برخی از آن‌ها پیش از این نیز توسط متخصصان در حوزه‌های مختلف یادآوری و گوشزد می‌شد اما مورد غفلت قرار می‌گرفت.

این روزها بیش از هر زمان دیگر به «در خانه بمانیم» سفارش شدیم و روزها و ساعت‌های زیادی را در خانه‌های مان سپری می‌کنیم. تعطیلات را در خانه گذرانیدیم و بسیاری از ما دور-کار هستیم و در خانه کار می‌کنیم. حتما این روزها خانه برای همه ما مفهوم متفاوتی پیدا کرده و شاید به درک مفهوم واقعی خانه نزدیک‌تر شده باشیم. خانه‌ها امروز کارکرد واقعی خود یعنی مکانی برای سکونت و مامن امنی برای در امان بودن هستند. امروز بیش از هر زمان دیگری معماری و فضای که توسط معماری و به نام خانه ساخته شده در زندگی مردم جامعه تاثیرگذار است. امروز زمانی ست که بزک و دوزک‌ها ارزش خود را از دست داده و آن چه بتواند نیازهای واقعی، اساسی و حیاتی ما را بهتر تامین کند ارزشمند است؛ و این یعنی یک گام نزدیک شدن به اصالت‌ها.

امروز برای همه قابل لمس است که وجود کف فرش سنگی با قیمت گزاف در خانه چندان مهم نیست - مخصوصا وقتی قرار نیست مهمانی را بپذیرا باشیم- اما وجود یک پیش ورودی تعریف شده که مجالی فراهم آورد تا گرد کرونا از خود زدوده و بعد وارد فضای خانه شویم، چقدر اهمیت دارد و اگر نباشد خانه دیگر امن نیست! امروز همه می‌دانیم پرده‌های چند لایه رنگارنگ با منگوله‌ها و کتیبه‌های فاخر چقدر غیر ضروری ست وقتی طبیعت حکم می‌کند که باید آفتاب را به خانه راه دهیم تا آلودگی‌ها را بزاید و جسم و روحمان را نیرو بخشد. پرده‌ها را باید کنار زد و پنجره‌ها را باید گشود تا هوا جریان یابد و آلودگی‌ها را با خود ببرد و هوایی تازه وارد فضاهای خانه مان کند.

امروز خوب دانسته ایم ارزش یک بالکن هر چند کوچک را به خصوص اگر آفتابگیر باشد، تا هر چه به دستمان می‌رسد را در آفتاب پهن کنیم و خیالمان اندکی از زدوده شدن موجود مودی و نفرت‌انگیز کرونا راحت شود. حیاط‌های خانه این روزها جان دوباره گرفتند اگر چه حیاط‌ها را به شمار نیاوردیم و تا نتوانستیم به سطح زیر بنا افزوده و تنها از سر اجبار اندکی زمین گران قیمت مان را به حیاط اختصاص دادیم و همیشه هم میل به تعرضش در دل مان مانده بود. اما امروز حیاط ارزش واقعی و اصل خود را به دست آورده است. در حیاط آسمان و ابر، خورشید و ماه را دیدیم و ترنم باران بهاری را احساس کردیم و خدا را به خاطر داشتن همین یک وجب زمینی که از سر ناچاری رهایش کردیم و پذیرایی را فراخ تر بنا نکردیم، شاکریم.

این‌ها همه درس‌هایی معمارانه ست که اگر چه بارها در کتاب‌ها، کلاس‌ها، ضوابط و مقررات به آن‌ها اشاره شد ولی شاید مقدر بود با چوب مواجه با کرونا همگی مجاب شویم که باید تن دهیم. مجاب شویم که فضاهای خانه باید طرف مناسبی برای زندگی ما و خانواده مان باشد، باید تاب بیاورد همه لحظه‌های بودن مان در کنار هم. را. نه این که خانه‌ها قرار است همیشه مکانی برای قرنطینه باشند بلکه به این معنا که ما باید در خانه قادر باشیم تمامیت خود را برزیم. شاید مردم فراموش کنند اما ما معماران وظیفه داریم برای همیشه این روزها را به خاطر بسپاریم و یادمان باشد خانه باید تمامیت زندگی و سکونت ساکنان خود را بپذیرا باشد و ما باید متعهد به رعایت اصالت زندگی در فضای خانه باشیم، ما باید مجال تحقق زیستن اصیل را در فضای طرح‌های خود فراهم آوریم. معماری امروز ما بیش از پیش نیازمند بازیابی اصالت‌ها است. ما معماران با جامعه و سلیقه عمومی همراه شدیم و بر طبل بی‌هویتی معماری و خلق نسخه‌های بدلی ناکارآمد سخت کوبیدیم و آن چه ساختیم نه اصل است و نه امروز که باید نیازهای حیاتی را برآورده سازد چندان که باید کارآمد است. شاید بی‌مناسبت نباشد جامعه حرفه ای معماری یزد که اولین و تنها شهر ایران است که میراث شهرسازی و معماری آن مهر تایید جهانی گرفته، آغازگر گفتمان اصالت در معماری باشد و بهره در گذر از این بحران همین بس که به اصالت‌ها بازگردیم.

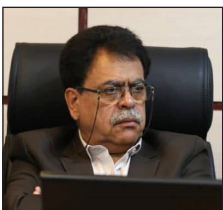
از منظری دیگر و با نگاه به جهان پسا کرونا می‌توان امیدوار بود افکار عمومی درک عمیق‌تری از نقش و تاثیر طبیعت بر زندگی انسان‌ها به دست آورده و متوجه اهمیت رعایت مسائل زیست محیطی در همه ابعاد آن شده باشد. پاندمی کوید-19 دیر یا زود پایان می‌یابد اما این به معنی پایان بحران‌های زمین نیست رفتار ما با زمین طی سال‌های اخیر به گونه ای بوده که متأسفانه باید مدام گوش به زنگ بحران جدیدی باشیم بحران انرژی، بحران هوا، بحران محیط زیست و... شهرها و ساختمان بزرگترین و وسیع ترین ساختارهایی هستند که بر روی کره زمین ساخته می‌شوند ما اجازه نداریم بدون اندیشه، بدون آینده نگری، بدون توجه به تاثیرات زیست محیطی در این حوزه فعالیت کنیم. حوزه شهرسازی و معماری در همه سطوح آن حوزه سلیقه فردی و جلوه گری‌های شخصی نیست. حوزه ای است جدی، علمی، مهم و حیاتی. حتی امروز که بحران در حوزه سلامت است اگر مشکلات ما در حوزه شهرسازی و معماری کمتر بود و اگر ما به آن چه باید می‌اندیشیدیم، اندیشیده بودیم کنترل بحران راحت تر می‌شد.

حال که به واسطه تجربه بحرانی تا به این حد جدی اذهان عمومی آمادگی پذیرش واقعیت‌های زندگی را به دست آورده و بیش از هر زمان دیگر به اظهار نظر متخصصان و هشدارهای اهل علم و دانش اعتماد پیدا کرده، جامعه حرفه ای معماری باید خود را آماده کند تا راهکارهای برون رفت از بحران‌هایی که سال‌هاست هشدار داده می‌شود، اما در لایه لای روزمرگی‌های مردم به فراموشی سپرده می‌شود را برای روزهایی که حرارت این بحران فروکش کرده، آماده داشته باشد و از بیداری ذهن‌ها برای اصلاح مسیر آینده معماری حداکثر بهره را ببرد.

به امید روزهای بهتر و آینده روشن برای معماران و معماری این سرزمین

محمد رضا شاه حسینی
عضو هیات مدیره سازمان:

آیین نامه‌های سراسری چندان با حال و هوای معماری یزد سازگار نیست

معماری به عنوان یکی از قدیمی ترین علوم، از پیشینه ای کهن برخوردار است و پدیده ای است که طی هزاران سال وجود داشته و نمونه‌های آن به شکل بناها و ساختمان‌های متعدد در جهان پراکنده است. در دل این بناها می‌توان فرهنگ مردمان آن زمان را جستجو کرد. آنچه که امروز بنا می‌کنیم روشننگر فرهنگ و آیین ما برای آیندگان خواهد بود. از این رو باید تلاش کنیم ارزش‌های غنی خود را در معماری بناها حفظ کنیم. این مسائل نشان از ارزش والای معماری دارد و اهمیت پاسداشت و استفاده از تجربیات افرادی که این علم را زنده نگه داشته اند نشان می‌دهد.

به همین منظور در روز معمار، با "محمد رضا شاه حسینی" عضو هیات مدیره سازمان و یکی از پیشکسوتان عرصه معماری همراه شدیم تا از فضای معماری برایمان بگویند. اندکی از فضای رشته معماری و جامعه مهندسی معمار برایمان بگویند. از زمان تصویب و اجرایی شدن قانون نظام مهندسی، تغییرات زیادی در این رشته داشته ایم. در دوره‌های اول و دوم هیات مدیره سازمان نظام مهندسی در یزد، نسبت مهندسی معمار به مهندسی عمران بسیار کم و حدود ۱ به ۱۲ بود. اما رفته رفته و با شرایط ایجاد شده این نسبت امروزه برابر و یا حتی بیشتر از تعداد مهندسی عمران است.

از طرف دیگر تقاضا برای اخذ پروانه ساختمانی در سال‌های اخیر به خصوص در ساختمان‌های گروه "الف" و "ب" به شدت کاهش داشته است.

مجموعه این اتفاقات موجب شده است که مترای کارهای موجود با تعداد مهندسی این عرصه همخوانی نداشته و بسیاری از مهندسی جوان بیکار و فرصت کسب تجربه در کنار پیشکسوتان این عرصه را نداشته باشند.

با این اوصاف، مهندسی معمار تا چه حد توانسته‌اند در طراحی و ساخت بناها نقش ایفا کنند. متأسفانه جدا از اینکه امروزه بسیاری از ساخت و سازها بدون عبور از سازمان نظام مهندسی و اخذ پروانه ساختمانی و به دست افرادی که صلاحیت این کار را ندارند انجام می‌شود، به جرأت می‌توان گفت که در دو دهه اخیر، در طراحی پروژه‌های متعدد و نسبتا وسیع سطح شهر و استان نیز، تنها ده درصد از مهندسی معمار سهم و نقش داشته‌اند.

حال این سوال مطرح می‌شود که آیا باقی جامعه مهندسی معمار، توانایی و آمادگی این کار را نداشته‌اند و یا دلایل دیگری پشت آن است که نیاز به آسیب شناسی جدی دارد.

کیفیت ساخت و سازها را چگونه می‌بینید؟

استان یزد به دلیل پشتوانه و عقبه تاریخی که دارد، دارای یک سری بناها و بافت تاریخی است که مبانی حاکم بر آن کاملا متفاوت با دیگر نقاط شهر است.

اما جدا از این بافت تاریخی، در بقیه مناطق شهری پروژه‌های متعددی شکل گرفته است که متأسفانه تعداد محدود و انگشت شماری از آن‌ها به دست مهندسی دارای علم و تجربه همراه با دلسوزی، طراحی شده است.

به همین علت است که ما امروز شاهد وضع نامطلوبی در ساخت و سازها هستیم و با بناهایی که از لحاظ معماری نامتجانس و مخدوش‌اند، روبرو ایم.

مبانی و مراکز آموزشی چگونه می‌توانند در بهبود این روند کمک کنند؟

سألهای زیادی است که دانشکده‌های معماری متعددی در سطح شهر و استان مشغول به فعالیت‌اند. تعداد زیادی مهندس معمار از این دانشگاه‌ها فارغ التحصیل و به بازار کار عرضه شده‌اند. اما آموزش‌ها به گونه ای است که متأسفانه نتوانسته راهکاری عملیاتی و غنی از ارزش‌های معماری بومی یزد را ارائه دهد.

همچنین بسیاری از تحقیقات انجام شده صرفا به تکرار ارزش‌های گذشته پرداخته و هیچگونه راهکار عملی که بتواند الگو و راهگشای مهندسی جوان باشد ارائه نداده‌اند.

از نظر من دانشگاه‌ها در کنار رسالت آموزشی که دارند باید در هماهنگی و همکاری با دیگر متولیان ساخت و ساز همچون نظام مهندسی، شهرداری و اداره راه و شهرسازی به راهکار مشترکی رسیده و دستورالعمل‌ها، ضوابط و آیین نامه‌هایی ارائه کرده که بتواند حافظ ارزش‌های معماری بومی یزد باشد.

در نبود چنین ضوابط بومی، ما با یک سری آیین نامه‌های کلی و سراسری روبرو هستیم که چندان با حال و هوای معماری یزد سازگار نیست و باعث شده ما در سایر نقاط شهر به جز بافت تاریخی شاهد بناهایی باشیم که با هم هیچ ارتباطی نداشته و گسستگی در آن مشهود است.

نقش و جایگاه مهندسی پیشکسوت این عرصه چیست؟

البته نمی‌توان منکر نقش پیشکسوتان این عرصه در انتقال اصول و ارزش‌ها به مهندسی جوان تر شد ولی همانطور که عرض کردم تعداد مهندسی که هم به علم و آگاهی مجهز بوده و هم تجربه کافی داشته و دلسوزانه عمل کنند، انگشت شمار است. علاوه بر این در شرایط کنونی که بحث عرضه و تقاضا است و به ساختمان به دید کالایی تجاری نگاه می‌شود و بُعد تجاری آن غالب شده است، در واقع نقش خیلی موثری به آن‌ها داده نمی‌شود.

البته نباید فراموش کرد که اگر هر مهندس معماری به سهم خود حساسیت لازم را به خرج دهد و با آگاهی اصول، مبانی و ارزش‌ها را پیاده کند می‌توان به بهبود شرایط موجود امیدوار بود.

اقدامات سازمان نظام مهندسی به عنوان متولی امر ساخت و ساز برای بهبود معماری یزد چه بوده است؟

خوشبختانه در دوره‌های مختلف از سوی سازمان برنامه‌ها و راهکارهای متعددی ارائه شده است. به خصوص به در گروه تخصصی معماری به واسطه شناختی که بنده دارم در سال‌های اخیر گروهی بسیار فعال و دلسوز ایجاد شده که امیدوارم اقدامات آنها ثمربخش باشد. ولی واقعیت این است که سازمان به تنهایی نمی‌تواند اوضاع را سامان دهد. حرکت به سمت بهبود، مشارکت جمعی سازمان نظام مهندسی، دانشگاه‌ها، شهرداری، اداره راه و شهرسازی و دیگر نهادهای مرتبط را می‌طلبد. پیشروی‌های غیر اصولی در یزد باید به دغدغه ای مشترک برای این نهادها تبدیل شده و در مشارکت باهم بتوانند برای آن راهکاری ارائه دهند.

صحبت‌های پایانی و توصیه جناب عالی به مهندسان معمار جوان به مناسبت روز معمار

در ابتدا این روز را به همه مهندسان معمار تبریک عرض می‌کنم و به آنان توصیه می‌کنم که به دور از ذوق زدگی با همه توان برای حفظ معماری اصیل ایرانی و بومی تلاش کنند.

امروزه مهندسی معماری با انبوهی از اطلاعات و منابع و سایت‌های مختلف روبرو هستند که نمی‌تواند به درستی ارزش‌های معماری بومی را به لحاظ فرهنگی، ساختار اقلیمی، ساختار جمعیتی و مذهبی دیکته کند و برگرداندن این حجم از اطلاعات در چنین قالبی و متناسب با شرایط بومی منطقه کار دشواری است.

از مهندسی معمار می‌خواهم به دور از هر گونه ذوق زدگی و با تعمق و مطالعه بیشتر به حفظ ارزش‌های بومی اهتمام ورزند.